

TÁRSADALMI FÁSÍTÁSSAL KÖRNYEZETÜNK VÉDELMÉÉRT

Hazánkban a felszabululás óta folyik társadalmi fásítási tevékenység. Az erdők, fásítások sok irányú hasznosítása a népgazdaság faellátásának növekvő gondja mellett környezetvédelmi, közjóléti jelentősége miatt is kiemelt feladatot jelent.

Az országos fásítási munkából az erdőgazdálkodók mellett a társadalmi szervek is kivették és kiveszik a részüket. A társadalmi akciók országsszerte cselekvési tereket találtak a tavaszi, őszi faültetéseken, emlékligeteket, miniarborétumokat, parkok létesítésében. A fásítási munka az ifjúsági szervek részvétele mellett a Hazafias Népfront mozgalmi munkájában kapott jelentőségéhez mérten fontos szerepet. Az 1970-es évek elején a Hazafias Népfront környezetvédelmi tevékenységéhez kapcsolódva a fásítás tömegmozgalommá vált. 1973-ban Budapest centenáriumi ünnepségeihez, 1975-ben hazánk felszabadulásának 30. évfordulójához kapcsolódóan a Hazafias Népfront bizottságai kezdeményeztek és szerveztek emlékfásításokat a fővárosban, illetve országsszerte.

Az erdőnek és a fának a népgazdaságban, a természeti és települési környezet megővésében, fejlesztésében, az egészség védelmében betöltött jelentős szerepe célszerűvé tette a fásítási mozgalom továbbfejlesztését.

A Hazafias Népfront Országos Tanácsa, a KISZ Központi Bizottsága, az Országos Környezet- és Természetvédelmi Tanács, a Minisztertanács Tanácsai Hivatala, az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal és a Mezőgazdasági- és Élelmiszerügyi Minisztérium 1980-ban *együttes felhívással* fordult a tanácsokhoz, az erdőfelügyelőségekhez, az erdőgazdálkodást folytató szervezetekhez és a mezőgazdasági nagyüzemekhez, hogy együttműködésükkel, aktív közreműködésükkel támogassák a fásítási tevékenységet. A felhívás súlyt helyezett közérdekű erdőtelepítésekre és fásításokra, így különösen a városok és községek belterületének, a lakó- és ipartelepeknek, a kórházak, gyermekintézmények és üdülőhelyek környékének, a tanyák, majorok és vonalas létesítmények, valamint a mezőgazdasági művelésre nem alkalmas területeknek a fásítására, erdősítésére. Hangsúlyozta, hogy kapjon kiemelt figyelmet az elültetett fák ápolása, az elpusztult csemeték pótlása. Fekéri a mező- és erdőgazdasági üzemeket, a tanácsokat, az ifjúsági szervezeteket, a népfrontbizottságokat és valamennyi társadalmi szervezetet, hogy mozgósító munkájukkal, aktív közreműködésükkel kapcsolódjanak be a fásítási mozgalomba, segítsék a mozgalom széles körű kibontakoztatását és folyamatossá tételét.

A fásítási mozgalom továbbfejlesztésére kiadott felhívásból adódó népfront-feladatok meghatározására, végrehajtásának elősegítésére a Hazafias Népfront Országos Tanácsa a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztériummal közösen elkészítette a

társadalmi fásítási akciók mozgalmi tervét.

A dokumentumot — 1981. május 18-i keltezéssel a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium államtitkára és a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára írta alá —, megkapták a megyei népfrontbizottságok, valamint az erdőfelügyelőségek és az erdőgazdaságok vezetői.

A társadalmi fásítási akciók mozgalmi terve alapján megkezdődött a népfront-mozgalom keretei között — az elsősorban a településekre koncentráló — széleskörű társadalmi fásítási tevékenység előkészítése.

Az Országos Tervhivatal elnöke megértve a munka fontosságát, a társadalmi fásításnak a környezetre, az emberek hangulatára, egészségére gyakorolt kedvező hatását, a VI. ötéves terv időszakára évente 6–8 millió Ft-ot bocsátott ültetési anyag vásárlása céljából a Hazafias Népfront rendelkezésére. A keret a főváros és a megyék között került szétosztásra. A megyéken belül a bontás többféleképpen történt. Volt, ahol minden településnek juttattak, volt ahol rangsorolták, ütemezték a településeket. Az igénylések és a fásítási munka kellő átgondoltságának, előkészítettségének biztosítása érdekében a megyék egy részében a településektől fásítási tervet kértek. Az igényeket a terveknek megfelelően, fokozatosan elégtették ki.

A fásítási munka szakszerűsége érdekében a megyei népfrontbizottságok fásítási operatív bizottságot hoztak létre. A gyakorlati társadalmi fásítási munka szakszerűségének elősegítése érdekében a HNF OT 1981-ben módszertani anyagot,

fásítási technológiai útmutatót

adott ki és juttatott el a megyei, helyi tanácsokhoz és népfrontbizottságokhoz.

A Hazafias Népfront Országos Tanács titkára, a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium államtitkára, a Minisztertanács Tanácsai Hivatala elnökhelyette-

se 1982. októberében közös levéllel fordult a megyei tanácsok, népfrentbizottságok, az erdőfelügyelőségek, erdő- és fagazdaságok vezetőihez, melyben tájékoztatták őket a társadalmi fásítási munka tapasztalatairól, és támogatásukat kérték a további munka eredményes megszervezéséhez, széles körű kibontakoztatásához, folyamatosá tételéhez.

A korábbi évekhez viszonyítva a fásítás mérete és tervszerűsége a céltudatos szervező munka, valamint a feltételek kiszélesítéséhez nyújtott anyagi támogatás jelentősen megnőtt. A települések jelentős részében az általános rendezési tervekkel összhangban társadalmi munkában készített fásítási tervek elősegítették, hogy a VI. ötéves terv teljes időszakában folyamatos munka folyjon, s a lakosság széleskörűen bekapcsolódjon az ültetési és gondozási munkába. Sok helyen a központi keretből biztosított ültetési anyagot a lakosok saját vásárlással többszörözték meg. Az elültetett növényanyag megeredése az elfogadható eredménytől a kiválóiig változott. Néhány helyen a faiskoláktól átvett csemeték gyenge minősége, másutt a szakszerűtlen szállítás, illetve az ültetés utáni gondozás hiánya jelentett problémát. Az operatív bizottságok figyelmét felhívtuk arra, hogy a következő időszakban határozottan meg kell tagadni a társadalmi fásítás céljára eladott gyenge minőségű anyagok átvételét és fokozottabb figyelmet kell fordítani a gondozásra. Ezt a munkát a növény önfenntartó állapotának eléréséig szükséges végezni.

A népfrentmozgalom szervező, koordináló munkájának eredményeként a településfásítási társadalmi tevékenység az elmúlt két év alatt a lakosság érdeklődésének középpontjába került, s a településfejlesztési, szépítési munka keretében jelentős társadalmi mozgósító erővé vált. A fokozott társadalmi fogadókészség jobb kielégítése érdekében lehetőséget kell teremteni arra, hogy a csemetét, cserjét előállító erdőgazdasági, állami gazdasági, termelőszövetkezeti, községi, városi stb. faiskolák — a fizetőképes kereslet korlátolt volta miatt — az értékesítésből visszamaradó, de a településfásításra még alkalmas ültetési anyagot megemmesítse helyett a társadalmi fásítási akció támogatása céljából a megyei fásítási operatív bizottságok rendelkezésére bocsássák.

A társadalmi fásítási munka szervezésében, a tárgyi feltételek biztosításában, a települések jelentős részénél a népfrentbizottságok a tanácsokkal együtt eredményes, jó munkát végeztek.

A fásítási operatív bizottságok

tevékenysége a megyei keret szétosztása mellett a legtöbb helyen kiterjedt a telepítési munka szakmai segítésére, az utógondozás szorgalmazására, a HNF megyei környezetvédelmi bizottságának tagjaival, aktívaival, valamint az országos, a megyei pénzügyi ellenőrző bizottságaival együtt az ültetés mennyiségi, minőségi ellenőrzésére. Jelentős szakmai segítséget adtak e munkához az erdőfelügyelőségek, az erdőgazdaságok, kertészeti és városgazdálkodási vállalatok, valamint a kertészek és az erdészek.

A VI. ötéves terv ideje adott a népfrent területi szervei között szétosztott és teljes mértékben felhasznált keretből a fővárosban és 2624 településen megközelítőleg 1,5 millió gyümölcsfa, egyéb fa és cserje került elültetésre, a végzett munkának 40 millió Ft-ot meghaladó összeg az egyszeri társadalmi munka értéke. Ehhez hozzájön még az évek folyamán elültetett növényanyag gondozásában elvégzett társadalmi munka értéke, amely összességében meghaladja az ültetésnél végzett munka értékét.

Az akcióban a települések jelentős részében az utcákra gyümölcsfákat is ültettek. A termőre fordulás után a saját szükségletek kielégítése mellett jelentős árumennyiséget is biztosítanak a piac, a kereskedelem részére, hozzájárulva ezáltal a termőföld hatékonyabb hasznosításához és a gyümölcscellátás színvonalának javításához.

A társadalmi fásítás keretében az elmúlt időszak alatt 34 park, miniarborétum létesült. Ezek az élőfa gyűjtemények nem csak pihenésre biztosítanak kellemes, esztétikus környezetet a település lakosai számára, hanem élő szertárként, szemléltető eszközként segítik az élővilág órák növényismereti tananyagának elsajátítását. Teljes kiépítésükhöz évek folyamatos munkájára van szükség. A társadalmi fásítási munka által teremtetett érték védelméhez a népfrentbizottságok kérték a fokozottabb hatósági, rendőrségi segítséget.

Mozgalmunk közreműködik a KISZ KB által kezdeményezett, több funkciót kielégítő szabadiidős parkok létesítésére irányuló pályázat kiírásában és évenkénti meghirdetésében.

Összefoglalásul megállapítható, hogy a jelzett időszak alatt elvégzett fásítási társadalmi munka, az ültetési anyagok beszerzéséhez biztosított anyagi fedezet a települési környezet fejlesztésének, szépítésének egyik jelentős elemévé, mozgósító erejévé vált. Tovább nőtt e tevékenység révén településeink zöldterülete. Az elültetett fák, cserjék, a kialakított parkok, miniarborétumok szebbé, esztétikusabbá, humanizáltabbá tették a lakóhelyi környezetet, erősítették a lakosság településhez kötődését, kedvezően befolyásolták a közhangulatot, szélesítették a környezetvédelem társadalmi bázisát.

A Hazafias Népfront területi, helyi szervei hozzákezdtek a VII. ötéves terv társadalmi fásítási munkájához, s e feladat megvalósításában továbbra is számítanak az erdészek, erdőgazdaságok, erdőfelügyelőségek önzetlen segítségére.

Kántor Sámuel

DREVORUBEC '86

Rackov Dolinában a Liptói havasokban fekvő kirándulólhelyen rendezték meg. A fakitermelők XV. nemzetközi versenyén 11 európai — túlnyomórészt szocialista — ország vett részt, Vietnam megfigyelővel képviseltette magát. A csehszlovák szervező bizottság kedvező feltételeket teremtett zavartalan lebonyolításához. A verseny főszámát, a döntést erősen kigyérített, 80 esztendő, 33—36 cm mellmagassági átmérőjű, 27—30 m magas lucfenyvesben kimagasló 654 pontszámmal, magyar versenyző, Roznik László nyerte. A gallyazási versenyszámban 238 ponttal ugyancsak magyar versenyző, Kántor János ezüstérmet nyert. A csapatversenyt Csehszlovákia nyerte 3991 ponttal, második lett Finnország 3927, harmadik Svédország 3687 ponttal. A magyar csapat a 7. helyen végzett 3342 ponttal.

Jól felkészült versenyzők álltak rajthoz, zömében fiatalok. Figyelmet érdemelt a versenyzők munkaruházata és felszerelése, továbbá a négyzetméteres, mobil tetszetős kivitelben készült, kényelmes IFA „Anhänger” (VEB Kata Halle/Saale, 1986). A következő verseny 1987-ben Norvégiában lesz. Itt döntenek majd a korszerűsített alapszabályzat elfogadásáról, amely két célt fogalmazott meg: a versenyek igazodjanak az erdei munkásokhoz és mind több ország vegyen részt ezeken. A versenyzéssel — mint sporttal — kapcsolatosan nem elég a szakmai felkészítés, figyelmet kell fordítani a pszichológiai felkészítésre is. A Magyarországról elindult és nemzetközivé terebélyesedett erdei munkás vetélkedő változatlanul kiemelt figyelmet érdemel, mint az a fórum, ahol a fakitermelő erdei munkások — országhatárokon való tekintet nélkül — baráti jobbot nyújtanak egymásnak.

Dr. Csötönyi József